Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
ANTHONY COLLINS
prednesené 2. marca 2023 [1]

Spojené veci C-711/21 a C-712/21

XXX (C-711/21)
XXX (C-712/21)
proti
État belge, v zastúpení: Secrétaire d'État à l'Asile et la Migration

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podala Conseil d'État (Štátna rada, Belgicko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Prisťahovalecká politika – Charta základných práv Európskej únie – Články 4, 7 a 47 – Smernica 2008/115/ES – Návrat štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov – Rozhodnutie o návrate – Zmena okolností týkajúcich sa rodinného života a zdravotného stavu štátneho príslušníka tretej krajiny po prijatí rozhodnutia o návrate – Odvolanie sa na zmenu okolností po ukončení konania o medzinárodnej ochrane – Konečný termín na odvolanie sa na zmenu okolností – Článok 267 ZFEÚ – Pokračovanie sporu vo veci samej – Overovacia povinnosť vnútroštátneho súdu – Zásada lojálnej spolupráce – Článok 4 ods. 3 ZEÚ – Prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania“

I. Úvod

1. Prejednávané návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú dvoch rozhodnutí o návrate, ktoré belgické orgány prijali vo vzťahu k navrhovateľom v konaní o kasačnom opravnom prostriedku vo veci samej (ďalej len „navrhovatelia“) po zamietnutí ich žiadostí o medzinárodnú ochranu. Conseil d'État (Štátna rada, Belgicko) [2] žiada Súdny dvor, aby rozhodol o zlučiteľnosti týchto rozhodnutí o návrate s článkami 4, 7 a 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) a s článkom 5, článkom 6 ods. 6 a článkom 14 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území [3] (ďalej len „smernica o návrate“). V tejto súvislosti sa Conseil d'État (Štátna rada) pýta, či súd, ktorý preskúmava zákonnosť týchto rozhodnutí o návrate, môže zohľadniť zmeny v rodinnom živote a/alebo zdravotnom stave navrhovateľov, ktoré nastali po potvrdení platnosti rozhodnutí o zamietnutí ich žiadostí o medzinárodnú ochranu.

[1] Jazyk prednesu: angličtina.

[2] Rozhodnutie zo 4. novembra 2021.

[3] Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98.

II. Spor vo veci samej

A. Vec C-711/21

2. XXX, štátny príslušník tretej krajiny, zrejme pricestoval do Belgicka 16. marca 2017. Dňa 24. marca 2017 požiadal príslušný belgický orgán o priznanie postavenia utečenca. Dňa 20. júla 2017 Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Generálny komisár pre utečencov a osoby bez štátnej príslušnosti, Belgicko; ďalej len „CGRA“) zamietol žiadosť, ktorú podal XXX, a tiež mu odmietol udeliť doplnkovú ochranu. Na základe tohto zamietavého rozhodnutia príslušný orgán vydal 6. októbra 2016 voči XXX príkaz na opustenie územia Belgicka.

3. Dňa 21. augusta 2017 XXX podal na Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko; ďalej len „CCE“) žalobu proti rozhodnutiu CGRA z 20. júla 2017 o zamietnutí udelenia medzinárodnej ochrany. CCE zamietla túto žalobu 11. januára 2018.

4. Dňa 24. augusta 2017 XXX podal na CCE žalobu proti rozhodnutiu z 26. júla 2017, ktorým mu bola uložená povinnosť opustiť územie Belgicka. Na pojednávaní XXX predložil dokumenty preukazujúce zmeny v jeho rodinnom živote a v jeho zdravotnom stave. CCE rozsudkom z 22. októbra 2019 zamietla jeho žalobu. CCE rozhodla, že XXX už nemôže napadnúť rozhodnutie z 26. júla 2017, ktorým mu bola uložená povinnosť opustiť územie Belgicka, keďže rozsudkom z 11. januára 2018 o zamietnutí jeho žaloby proti rozhodnutiu CGRA o neudelení medzinárodnej ochrany sa o tejto veci právoplatne rozhodlo. CCE sa domnievala sa, že pri posudzovaní zákonnosti príkazu na opustenie územia Belgicka nemôže zohľadniť vývoj po vydaní tohto príkazu.[4] CCE tiež rozhodla, že XXX nemôže uspieť so svojím tvrdením, že orgány nemohli vydať príkaz, ktorým by mu bola uložená povinnosť opustiť územie, kým prebiehalo konanie o jeho žalobe proti rozhodnutiu CGRA o neudelení medzinárodnej ochrany, keďže o jeho žalobe proti tomuto rozhodnutiu sa rozhodlo 11. januára 2018.

5. Dňa 6. novembra 2019 navrhovateľ podal na Conseil d'État (Štátna rada) kasačný opravný prostriedok proti rozsudku CCE z 22. októbra 2019. Conseil d'État (Štátna rada) sa po prvé domnieva, že v rámci návrhu na zrušenie príkazu na opustenie územia Belgicka by CCE mala v zásade preskúmať tento príkaz *ex tunc*. Po druhé zastáva názor, že v rozsudku Gnandi sa jednoznačne neuvádza, kedy sa môže štátny príslušník tretej krajiny v tejto súvislosti odvolať na zmenu okolností, a teda sa ním nerozhodlo, či súd môže zohľadniť okolnosti, ktoré nastanú po prijatí rozhodnutia o návrate.[5] Tento prístup môže mať významné dôsledky pre uplatňovanie smernice o návrate, najmä jej článku 5, ktorý stanovuje, že pri vykonávaní tejto smernice členské štáty zoberú náležite do úvahy okrem iného rodinný život a zdravotný stav dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny.

[4] S odkazom na rozsudok z 19. júna 2018, Gnandi (C-181/16, EU:C:2018:465) (ďalej len „rozsudok Gnandi“).

[5] V článku 6 ods. 1 smernice o návrate sa uvádza, že „členské štáty vydajú rozhodnutie o návrate každého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na ich území[,] bez toho, aby boli dotknuté výnimky uvedené v odsekoch 2 až 5“. Článok 6 ods. 6 tejto smernice stanovuje, že „táto smernica nebráni členským štátom prijať rozhodnutie o ukončení legálneho pobytu spolu s rozhodnutím o návrate a/alebo rozhodnutím o odsune a/alebo o zákaze vstupu v jednom správnom alebo súdnom rozhodnutí alebo akte v zmysle ustanovení ich vnútroštátnych právnych predpisov, a to bez toho, aby boli dotknuté procesné záruky ustanovené v kapitole III a v iných príslušných ustanoveniach práva Spoločenstva a vnútroštátneho práva“.

B. Vec C-712/21

6. Dňa 29. februára 2016 požiadala XXX príslušný belgický orgán o priznanie postavenia utečenca. CGRA zamietol jej žiadosť 30. septembra 2016 a odmietol jej udeliť doplnkovú ochranu. S odvolaním sa na rozhodnutie CGRA príslušný orgán 6. októbra 2016 nariadil XXX, aby opustila belgické územie.

7. Dňa 28. októbra 2016 XXX podala na CCE žalobu proti rozhodnutiu CGRA z 30. septembra 2016. Táto žaloba bola 19. januára 2017 zamietnutá. Dňa 7. novembra 2016 XXX podala na CCE žalobu proti príkazu zo 6. októbra 2016, ktorým jej bola uložená povinnosť opustiť štátne územie. Po pojednávaní, na ktorom XXX predložila dokumenty týkajúce sa jej súkromného života, CCE rozsudkom z 22. októbra 2019 zamietla jej žalobu proti príkazu na opustenie štátneho územia. Tento súd vychádzal z rovnakých úvah, aké sú uvedené v bode 4 vyššie.

8. XXX podala kasačný opravný prostriedok na Conseil d'État (Štátna rada) proti rozsudku CCE z 22. októbra 2019. Z rovnakých dôvodov, aké sú uvedené v bode 5 vyššie, sa Conseil d'État (Štátna rada) domnievala, že v rozsudku Gnandi sa neuvádza, dokedy orgán posudzujúci zákonnosť rozhodnutia o návrate môže vziať do úvahy zmenu okolností, ktorá súvisí s rodinným životom štátneho príslušníka tretej krajiny.

9. V konaní vo veci samej v rámci vecí C-711/21 a C-712/21 Conseil d'État (Štátna rada) konštatovala, že články 4[6], 7 a 47 Charty a článok 5, článok 6 ods. 6 a článok 14 smernice o návrate môžu vyžadovať, aby súd, ktorý preskúmava zákonnosť príkazu na opustenie štátneho územia prijatého po zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, zohľadnil zmeny týkajúce sa rodinného života alebo zdravotného stavu žiadateľa, ku ktorým došlo pred dátumom vykonania tohto preskúmania. Conseil d'État (Štátna rada) preto v oboch veciach prerušila konanie a položila Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa články 4[7], 7 a 47 [Charty], ako aj článok 5, článok 6 ods. 6 a článok 13 [smernice o návrate] z hľadiska [rozsudku Gnandi] vykladať v tom zmysle, že súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu o návrate prijatom v nadväznosti na rozhodnutie, ktorým bolo zamietnuté priznanie medzinárodnej ochrany, môže pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia o návrate zohľadniť zmeny okolností, ktoré môžu mať významný vplyv na posúdenie situácie podľa článku 5 [smernice o návrate], len v prípade, ak k týmto zmenám došlo pred tým, ako [CCE] ukončila konanie o priznaní medzinárodnej ochrany?

2. Musia okolnosti uvedené v článku 5 [smernice o návrate] nastať v čase, keď mal cudzinec oprávnený pobyt alebo mal povolenie zostať na štátnom území?“

III. Konanie na Súdnom dvore

10. Predseda Súdneho dvora rozhodnutím zo 4. januára 2022 spojil veci C-711/21 a C-712/21 na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj vyhlásenia rozsudku.

[6] Článok 4 Charty nie je relevantný pre vec C-712/21, keďže navrhovateľka netvrdila, že toto ustanovenie bolo porušené.

[7] Prejudiciálne otázky položené vo veciach C-711/21 a 712/21 sú totožné, pričom jediným rozdielom je, že vo veci C-712/21 Conseil d'État (Štátna rada) nepovažovala za potrebné položiť otázku týkajúcu sa článku 4 Charty.

11. Písomné pripomienky predložili navrhovatelia, belgická a holandská vláda, ako aj Európska komisia.

12. Belgická vláda vo svojich písomných pripomienkach z 29. marca 2022 tvrdila, že oba návrhy na začatie prejudiciálneho konania sú neprípustné, keďže výklad práva Únie, o ktorý vnútroštátny súd žiadal, už nie je potrebný na to, aby mohol vydať rozsudok. Dňa 30. marca 2020 príslušný orgán udelil navrhovateľovi vo veci C-711/21 povolenie na pobyt.[8] Dňa 8. marca 2021 príslušný orgán udelil navrhovateľke vo veci C-712/21 povolenie na pobyt do 18. februára 2021, ktoré bolo následne predĺžené do 18. februára 2023.[9] Belgická vláda tiež oznámila Súdnemu dvoru, že príslušný belgický orgán[10] 24. februára 2022 informoval o týchto skutočnostiach Conseil d'État (Štátna rada).

13. Dňa 17. júna 2022 predseda Súdneho dvora písomne požiadal Conseil d'État (Štátna rada), aby potvrdila, či navrhovatelia majú právo na pobyt v Belgicku, a ak áno, či trvá na svojich návrhoch na začatie prejudiciálneho konania. Dňa 27. júna 2022 Conseil d'État (Štátna rada) po vypočutí právneho zástupcu navrhovateľov potvrdila, že každému z nich bolo udelené právo na pobyt v Belgicku. Napriek tomu trvala na svojich návrhoch na začatie prejudiciálneho konania. Conseil d'État (Štátna rada) uviedla, že podľa právneho zástupcu navrhovateľov je ich právo zostať v Belgicku dočasné a belgická vláda nezrušila rozhodnutia o návrate. Právny zástupca navrhovateľov uviedol, že ak sa ich právo na pobyt v Belgicku nepredĺži, belgická vláda sa môže pokúsiť pokračovať v konaní o návrate na základe rozhodnutí o návrate prijatých vo vzťahu k navrhovateľom.

14. Vzhľadom na odpoveď Conseil d'État (Štátna rada) zo 6. júla 2022 sudca spravodajca a generálny advokát požiadali[11] belgickú vládu, aby informovala Súdny dvor o aktuálnom stave rozhodnutí o návrate prijatých vo vzťahu k navrhovateľom alebo akýchkoľvek iných rozhodnutí o návrate, ktoré mohli byť v súvislosti s nimi prijaté. Dňa 15. júla 2022 belgická vláda vo svojej odpovedi uviedla, že „udelenie povolenia na pobyt je nezlučiteľné s rozhodnutím o návrate. Rozhodnutie o návrate sa ruší zo zákona udelením povolenia na pobyt bez toho, aby príslušný orgán musel prijať nové rozhodnutie o návrate". Belgická vláda dospela k záveru, že vzhľadom na nedávnu judikatúru Conseil d'État (Štátna rada) týkajúcu sa práve tejto otázky[12] navrhovatelia už nemajú záujem na pokračovaní v konaní, v ktorom sa navrhuje zrušenie rozhodnutí o návrate.

15. Dňa 20. júla 2022 Súdny dvor poslal odpoveď belgickej vlády z 15. júla 2022 na Conseil d'État (Štátna rada). Znova sa jej opýtal, či trvá na svojich návrhoch na začatie prejudiciálneho konania, a pre prípad, že na nich trvá, ju požiadal, aby uviedla, prečo na nich trvá.

16. Dňa 3. augusta 2022 Conseil d'État (Štátna rada) uviedla, že vzhľadom na rozdielne stanoviská právneho zástupcu navrhovateľov a belgickej vlády nemôže vziať späť návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podala, bez toho, aby najprv vypočula účastníkov konania a rozhodla o záujme žalobcov na pokračovaní v konaniach o ich žalobách o neplatnosť. Ďalej uviedla, že konania vedené na Conseil d'État (Štátna rada), sú prerušené, kým Súdny dvor

8 Predmetné povolenie na pobyt je „Carte F". Je platné päť rokov.

9 Predmetné povolenie na pobyt je „Carte A". Je platné jeden rok a jeho platnosť možno predĺžiť.

10 Office des étrangers (Cudzinecký úrad, Belgicko).

11 Podľa článku 62 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

12 Rozsudok Conseil d'État (Štátna rada) č. 254.100 z 24. júna 2022. V tomto rozsudku Conseil d'État (Štátna rada) rozhodla, že vzhľadom na to, že navrhovateľovi bolo udelené povolenie na pobyt, „takéto rozhodnutie je nezlučiteľné s príkazom opustiť štátne územie" a „predstavuje akt, ktorý je v rozpore s príkazom opustiť štátne územie, v dôsledku čoho odstránil toto rozhodnutie z právneho poriadku. Vzhľadom na to, že sporný správny akt… prestal byť súčasťou právneho poriadku, navrhovateľ už nemôže namietať proti výroku napadnutého rozsudku. Navrhovateľ teda už nemá potrebný záujem v tomto konaní".

neodpovie na jej návrhy na začatie prejudiciálneho konania. Conseil d'État (Štátna rada) sa preto domnievala, že nemôže rozhodnúť o stave rozhodnutí o návrate a o záujme navrhovateľov na pokračovaní v konaniach o ich žalobách.

IV. Právomoc Súdneho dvora odpovedať na prejudiciálne otázky

17. Podľa ustálenej judikatúry sa na otázky týkajúce sa výkladu práva Únie, ktoré položil vnútroštátny súd podľa článku 267 ZFEÚ, vzťahuje domnienka relevantnosti. V rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, ktorú upravuje toto ustanovenie, prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý musí niesť zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní na účely vyhlásenia svojho rozsudku, ako aj dôležitosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Zo znenia a systematiky článku 267 ZFEÚ však vyplýva, že vnútroštátny súd nemôže podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, pokiaľ pred ním neprebieha konanie, v rámci ktorého má vydať rozhodnutie, v ktorom môže zohľadniť odpoveď Súdneho dvora. Súdny dvor nemôže vydávať poradné stanoviská k všeobecným alebo hypotetickým otázkam. Návrh na začatie prejudiciálneho konania teda musí byť nevyhnutný na efektívne vyriešenie sporu pred vnútroštátnym súdom. [13]

18. Z toho vyplýva, že Súdny dvor s cieľom preveriť vlastnú právomoc môže, ak je to potrebné, skúmať podmienky, za ktorých sa vnútroštátny súd naň obrátil, a najmä určiť, či požadovaný výklad práva Únie súvisí so skutkovými okolnosťami a predmetom sporu vo veci samej v takej miere, aby Súdny dvor nebol vedený k podávaniu poradných stanovísk k všeobecným alebo hypotetickým otázkam. [14] Pokiaľ sa zdá, že zodpovedanie položenej otázky zjavne nie je potrebné na vyriešenie sporu, Súdny dvor rozhodne o zastavení konania. [15]

19. Prejudiciálne konanie upravené v článku 267 ZFEÚ, ktorým sa nastoľuje dialóg medzi Súdnym dvorom a súdmi členských štátov, je základným kameňom súdneho systému zriadeného Zmluvami. Má za cieľ zabezpečiť jednotný výklad práva Únie, čím sa okrem iného zabezpečí jeho súdržnosť, plný účinok a autonómia. [16] Článok 267 ZFEÚ a systém súdneho dialógu a spolupráce, ktorý ustanovuje, je *lex specialis*, ktorý vyjadruje základnú zásadu stanovenú v článku 4 ods. 3 ZEÚ, [17] podľa ktorej sú Európska únia a členské štáty povinné lojálne spolupracovať pri

[13] Pozri rozsudky z 27. júna 2013, Di Donna (C-492/11, EU:C:2013:428, body 24 až 26 a citovaná judikatúra); z 27. februára 2014, Pohotovosť (C-470/12, EU:C:2014:101, body 27 až 29 a citovaná judikatúra), a z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:953, bod 27 a citovaná judikatúra).

[14] Hoci Conseil d'État (Štátna rada) nevedela, že navrhovatelia mali k 4. novembru 2021 povolenie na pobyt, následne o týchto skutočnostiach neinformovala Súdny dvor napriek tomu, že jej boli oznámené 24. februára 2022. V tejto súvislosti sa v bode 26 odporúčaní pre vnútroštátne súdy pri podávaní návrhov na začatie prejudiciálneho konania (Ú. v. EÚ C 380, 2019, s. 1) okrem iného uvádza, že „prináleží tomuto vnútroštátnemu súdu, aby upozornil Súdny dvor na všetky prekážky konania, ktoré môžu ovplyvniť pokračovanie konania…".

[15] Rozsudok z 24. októbra 2013, Stoilov i Ko (C-180/12, EU:C:2013:693, bod 38). Hoci belgická vláda spochybnila prípustnosť návrhov na začatie prejudiciálneho konania v tomto konaní, z vyššie uvedeného rozsudku a rozsudku Gnandi (bod 31) vyplýva, že Súdny dvor môže skúmať prípustnosť takých návrhov *ex offo*. V súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie vnútroštátny súd preruší konanie vedené na tomto súde. Článok 101 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora však stanovuje, že Súdny dvor môže požiadať vnútroštátny súd o vysvetlenie.

[16] Rozsudok z 2. marca 2021, A. B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie) (C-824/18, EU:C:2021:153, bod 90).

[17] Pozri TEMPLE LANG, J.: The Development by the Court of Justice of the Duties of Cooperation of National Authorities and Community Institutions Under Article 10 EC. In: *Fordham International Law Journal*, 2007, roč. 31, č. 5, s. 1517. Pozri tiež KLAMERT, M.: Article 4 TEU. In: KELLERBAUER, M., KLAMERT, M., TOMKIN, J., (eds): *The EU Treaties and the Charter of Fundamental Rights: A Commentary*. New York: Oxford University Press, 2019, s. 35 – 60.

vykonávaní úloh, ktoré vyplývajú zo Zmlúv.[18] Vnútroštátne súdy ako orgány reprezentujúce štát sú viazané touto zásadou pri postupe vo vzťahu k inštitúciám Únie vrátane Súdneho dvora.[19] Povinnosť lojálnej spolupráce je vo svojej podstate recipročná, ako to vyplýva zo znenia článku 4 ods. 3 ZEÚ, v ktorom sa uvádza, že Európska únia a členské štáty sa „vzájomne rešpektujú“[20]. V rámci rozdelenia funkcií pri výkone spravodlivosti medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, ktoré je upravené v článku 267 ZFEÚ, Súdny dvor vydáva prejudiciálne rozhodnutia bez toho, aby v zásade skúmal okolnosti, za ktorých vnútroštátne súdy položili otázky, a navrhuje uplatniť predmetné ustanovenie alebo ustanovenia práva Únie. Inak je to len v prípadoch, keď sa buď zdá, že postup podľa článku 267 ZFEÚ bol zneužitý a uplatnený s cieľom získať rozhodnutie Súdneho dvora prostredníctvom vykonštruovaného sporu, alebo je zrejmé, že ustanovenia práva Únie predložené na výklad Súdnemu dvoru sa nemôžu uplatniť pri rozhodovaní v konaní, v ktorom bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania.[21]

20. Vzhľadom na námietku neprípustnosti, ktorú belgická vláda uplatnila vo svojich písomných pripomienkach, a korešpondenciu medzi Súdnym dvorom, Conseil d’État (Štátna rada) a belgickou vládou pretrváva značná neistota, pokiaľ ide o to, či Conseil d’État (Štátna rada) pri rozhodovaní sporov, ktoré prejednáva, musí vziať do úvahy odpoveď Súdneho dvora na prejudiciálne otázky. V tejto súvislosti z judikatúry Conseil d’État (Štátna rada), ktorú belgická vláda citovala vo svojej odpovedi adresovanej Súdnemu dvoru z 15. júla 2022, jednoznačne vyplýva, že rozhodnutie Súdneho dvora nie je potrebné na efektívne rozhodnutie o kasačných opravných prostriedkoch, ktoré prejednáva Conseil d’État (Štátna rada), keďže rozhodnutia o návrate, ktoré sú predmetom týchto opravných prostriedkov, podľa všetkého už nie sú súčasťou belgického právneho poriadku.[22]

21. Aj keď o tom musí v konečnom dôsledku rozhodnúť Conseil d’État (Štátna rada), tento súd sa v nadväznosti na opätovnú výzvu Súdneho dvora z 20. júla 2022, aby uviedol, či trvá na svojich návrhoch na začatie prejudiciálneho konania, a ak áno, prečo, nezaoberal relevantnosťou svojho nedávneho rozhodnutia a jednoducho potvrdil, že trvá na týchto návrhoch, bez toho, aby vysvetlil, prečo mali vplyv na výsledok sporov, ktoré mu boli predložené.[23] Conseil d’État (Štátna rada) len odkazuje na potrebu vypočuť účastníkov konania pred rozhodnutím vo veci samej za okolností, keď je konanie vedené na tomto súde prerušené.

[18] Členské štáty musia prijať všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich zo Zmlúv alebo z aktov inštitúcií Únie. Pomáhajú Únii pri plnení jej úloh a neprijmú žiadne opatrenie, ktoré by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľov Únie.

[19] V súlade s článkom 4 ods. 3 ZEÚ sú súdy členských štátov povinné prijať všetky opatrenia na zabezpečenie uplatňovania a účinnosti práva Únie. Pozri rozsudok zo 17. decembra 2020, Komisia/Slovinsko (Archívy ECB) (C-316/19, EU:C:2020:1030, body 119 a 124).

[20] Uznesenie z 13. júla 1990, Zwartveld a i. (C-2/88-IMM, EU:C:1990:315, bod 17).

[21] Rozsudok z 8. novembra 1990, Gmurzynska-Bscher (C-231/89, EU:C:1990:386, bod 23).

[22] Pozri rozsudok Conseil d’État (Štátna rada) č. 254.100 z 24. júna 2022. Conseil d’État (Štátna rada) musí overiť relevantnosť a obsah tejto vnútroštátnej judikatúry v rámci sporov vo veci samej. Zdá sa, že jej stanovisko v tejto súvislosti sa nedávno zmenilo, čo však musí overiť vnútroštátny súd. Pozri rozsudok z 15. apríla 2021, État belge (Okolnosti, ktoré nastali po rozhodnutí o odovzdaní) (C-194/19, EU:C:2021:270, bod 20), ktorý sa týkal podobného konania o kasačnom opravnom prostriedku na Conseil d’État (Štátna rada). V uvedenej veci Conseil d’État (Štátna rada) na základe žiadosti Súdneho dvora o informácie uviedla, že predmet kasačného opravného prostriedku vo veci samej, ktorým sa napádala zákonnosť rozhodnutia, ktorým bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa o azyl a ktorým mu bola uložená povinnosť opustiť územie Belgicka, stále existuje, keďže sa týka súdneho rozhodnutia, ktoré nemôže byť na základe nijakej skutkovej okolnosti odstránené z právneho poriadku.

[23] Pozri naopak body 32 a 33 rozsudku Gnandi, kde Conseil d’État (Štátna rada) jasne vysvetlila, prečo je odpoveď Súdneho dvora potrebná na vyriešenie sporu, ktorý jej bol predložený, a prečo si želá zotrvať na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Pozri tiež rozsudok z 13. septembra 2016, Rendón Marín (C-165/14, EU:C:2016:675, body 30 a 31), v ktorom Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko) vysvetlil, že hoci konanie týkajúce sa odmietnutia udeliť povolenie na prechodný pobyt vedené na tomto súde je ukončené, odpoveď Súdneho dvora na návrh na začatie prejudiciálneho konania je potrebná na rozhodnutie o nevyriešenej otázke týkajúcej sa nároku na náhradu škody v dôsledku tohto odmietnutia.

22. Vzhľadom na nedávnu judikatúru Conseil d'État (Štátna rada)[24] skutočnosť, že príslušný belgický orgán ju informoval o tom, že navrhovateľom vydal povolenia na pobyt, a že tento súd v tejto súvislosti viackrát vypočul právneho zástupcu navrhovateľov[25], nie je jasné, prečo Conseil d'État (Štátna rada) zjavne nie je ochotná úplne odpovedať na otázku, ktorú jej Súdny dvor položil, a tým pomôcť Súdnemu dvoru pri plnení jeho úlohy, ktorou je zabezpečiť dodržiavanie práva pri výklade Zmlúv.[26]

23. Generálna advokátka Kokott v návrhoch, ktoré predniesla vo veci Di Donna, uviedla, že duch spolupráce, v ktorom sa vedie prejudiciálne konanie, vyžaduje, aby vnútroštátny súd prihliadal na úlohu Súdneho dvora, „ktorou je prispievať k výkonu spravodlivosti v členských štátoch, a nie podávať stanoviská k všeobecným alebo hypotetickým otázkam."[27] Generálny advokát Wahl v návrhoch, ktoré predniesol vo veci Pohotovosť, uviedol, že „je nevyhnutné, aby vnútroštátne súdy vysvetlili dôvody, pre ktoré sa domnievajú, že odpoveď na ich otázky je nevyhnutná pre vyriešenie sporu, ak to jasne nevyplýva zo spisu. Povinnosť Súdneho dvora rešpektovať zodpovednosť vnútroštátneho súdu má svoj zrkadlový obraz v povinnosti vnútroštátneho súdu brať do úvahy funkciu, ktorú v prejudiciálnych konaniach plní Súdny dvor. Súdny dvor v tomto zmysle nedávno dospel k záveru, že nebolo potrebné, aby rozhodol v situácii, v ktorej vnútroštátny súd napriek výzve trval na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, pričom vôbec nezaujal stanovisko k dosahu aktuálneho vývoja alebo udalosti, o ktorých sa Súdny dvor dozvedel a ktoré sa týkali tak budúceho rozhodnutia vo veci samej, ako aj relevantnosti prejudiciálnych otázok pre riešenie sporu vo veci samej"[28].

24. Zdá sa mi, že v rámci tejto spolupráce mohla Conseil d'État (Štátna rada) zrušiť rozhodnutie o prerušení konania vedeného na tomto súde, vypočuť v tejto súvislosti účastníkov konania a rozhodnúť o existencii rozhodnutí o návrate, ktoré boli prijaté vo vzťahu k navrhovateľom, podľa belgického práva. Za týchto okolností je podľa ustálenej judikatúry potrebné zrušiť ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bráni uplatneniu postupu podľa článku 267 ZFEÚ.[29] Na základe informácií, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, je toto prejudiciálne konanie na prvý pohľad vykonštruované, takže odpovede Súdneho dvora na prejudiciálne otázky nemusia byť potrebné na to, aby vnútroštátny súd vyriešil spory, ktoré mu boli predložené.[30] V dôsledku zmien v okolnostiach navrhovateľov od podania návrhov na začatie prejudiciálneho konania tiež existuje jasné riziko, že Súdny dvor bude pri zodpovedaní týchto návrhov plytvať cennými zdrojmi. Týmito pripomienkami nie je dotknuté právo Conseil d'État (Štátna rada) podať nové návrhy na začatie prejudiciálneho konania, keď overí, že odpovede na ne sú potrebné na efektívne vyriešenie sporu, ktorý jej bol predložený.[31]

[24] Pozri rozsudok Conseil d'État (Štátna rada) č. 254.100 z 24. júna 2022.

[25] Zdá sa, že v tejto súvislosti nevypočul príslušný belgický orgán, čo však musí overiť vnútroštátny súd.

[26] Pozri analogicky rozsudok z 2. marca 2021, A. B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie) (C-824/18, EU:C:2021:153, bod 107).

[27] Návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Di Donna (C-492/11, EU:C:2013:225, bod 22).

[28] Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Wahl vo veci Pohotovosť (C-470/12, EU:C:2013:844, bod 29).

[29] Rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie) (C-824/18, EU:C:2021:153, bod 141 a citovaná judikatúra).

[30] Odpoveď Súdneho dvora na otázky položené za takýchto okolností by mohla predstavovať poskytnutie poradného stanoviska k hypotetickým otázkam v rozpore s úlohou Súdneho dvora v kontexte justičnej spolupráce zavedenej článkom 267 ZFEÚ.

[31] Pozri analogicky uznesenie z 12. mája 2016, Security Service a i. (C-692/15 až C-694/15, EU:C:2016:344, bod 30).

V. Návrh

25. Na základe vyššie uvedeného navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol, že podľa článku 267 ZFEÚ nemá právomoc odpovedať na otázky, ktoré Conseil d'État (Štátna rada, Belgicko) predložila 4. novembra 2021.